

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del treball de fi de grau

Els hàbits saludables:
un projecte d'intervenció a l'aula
per treballar la competència comunicativa del català

Gerard Marcé García

Educació Primària

Any acadèmic 2023-24

DNI de l'alumne: 43195699-C

Treball tutelat per Sebastià Salvà Puig

Departament de Filologia Catalana i Lingüística general

<u>S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació</u>	<u>Autor</u>	<u>Tutor</u>
	<u>SÍ</u>	<u>NO</u>

Paraules clau del treball: Ús lingüístic, comunicació, enfocament comunicatiu, alimentació, activitat física, hàbits saludables, treball per tasques, interferència lingüística.

RESUM

El present treball de fi de grau mostra una anàlisi detallada de l'aprenentatge i l'ús del català en els alumnes d'educació primària de les Illes Balears, concretament a Mallorca. S'analitza si l'ús del català ha disminuït avui dia dins l'àmbit educatiu, tal com afirmen diversos professionals d'educació i experts en sociolingüística. S'han consultat diversos estudis d'autors especialitzats en educació, així com les proves acadèmiques IAQSE. Es fa referència al conflicte lingüístic que hi ha actualment a causa de la interferència lingüística. A més d'una extensa recerca bibliogràfica, hem realitzat un estudi sobre l'ús de la llengua catalana a un centre educatiu de Mallorca, per poder comparar així els resultats amb les evidències trobades. Amb aquesta finalitat, es presenta una proposta d'intervenció de llengua catalana amb la temàtica següent: els hàbits saludables (incloent-hi activitat física i alimentació). Amb aquesta intervenció es pretén treballar els continguts comunicatius i lingüístics de la llengua pròpia, fomentar l'ús de la llengua catalana, així com també dur a terme una situació d'aprenentatge d'hàbits saludables a l'aula de quart de primària. S'ha triat aquesta temàtica per la gran importància que té educar en hàbits de salut els nins i nines des de ben petits. Per tant, es tracta d'una tasca molt important i necessària per a nosaltres com a futurs mestres. S'ha utilitzat una metodologia basada en el treball per tasques, el treball cooperatiu i l'enfocament comunicatiu, on l'aprenentatge significatiu de l'alumnat serà una finalitat primordial, sense oblidar el focus en la forma.

Paraules clau: Ús lingüístic, comunicació, enfocament comunicatiu, alimentació, activitat física, hàbits saludables, treball per tasques, interferència lingüística.

ABSTRACT

This final thesis shows a detailed analysis of the learning and use of Catalan by primary school students in the Balearic Islands, specifically in Mallorca. It analyzes whether the use of Catalan has decreased nowadays in the educational field, as stated by several education professionals and sociolinguistics experts. Various studies by authors specializing in education have been consulted, as well as the IAQSE academic tests. Reference is made to the language conflict that currently exists due to language interference. In addition to extensive bibliographic research, we have carried out a study on the use of the Catalan language in an educational center in Mallorca, in order to be able to compare the results with the evidence found. To this end, a Catalan language intervention proposal is presented with the following theme: healthy habits (including physical activity and food). With this intervention, the aim is to work on the communicative and linguistic content of the native language, to encourage the use of the Catalan language, as well as to carry out a situation of learning healthy habits in the fourth grade classroom. This topic was chosen due to the great importance of educating children in health habits from a very young age. Therefore, it is a very important and necessary task for us as future teachers. A methodology based on task work, cooperative work and the communicative approach has been used, where the meaningful learning of the students will be a primary purpose, without forgetting the focus on form.

Keywords: *Language use, communication, communicative approach, food, physical activity, healthy habits, Task-Based Language Teaching (TBLT), linguistic interference.*

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ	pàg 5 - 12
2. OBJECTIUS	pàg 13 - 15
2.1 Competències	pàg 13- 14
2.2 Saber bàsics	pàg 14
2.3 Criteris d'avaluació	pàg 15
3. MARC TEÒRIC	pàg 16 - 20
3.1 Enfocament comunicatiu	pàg 16 - 17
3.2 Focus en la forma	pàg 17 - 18
3.3 Treball per tasques	pàg 18 - 19
3.4 Treball cooperatiu i aprenentatge col·laboratiu	pàg 20
4. IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS	pàg 21 - 27
4.1 Resultats de les proves IAQSE (2019)	pàg 21 - 22
4.2 Realització d'una enquesta	pàg 22 - 25
4.3 Conclusions de l'enquesta	pàg 25
4.4 La necessitat de transmissió intergeneracional de la llengua	pàg 25
4.5 Altres necessitats	pàg 26
4.6 Conclusions provisionals	pàg 27
5. DISSENY DE LA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ	pàg 28 - 43
5.1 Contextualització	pàg 28
5.2 Temporalització	pàg 28 - 29
5.3 Competències	pàg 29 - 30
5.4 Recursos materials	pàg 30
5.5 Instruments d'avaluació	pàg 30
5.6 Sessions de la situació d'aprenentatge	pàg 31 - 43
6. CONCLUSIONS FINALS	pàg. 44 - 45
BIBLIOGRAFIA	pàg. 46 - 49
ANNEXOS	pàg. 50 - 64

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Actualment, el grau d'ús de la llengua catalana a les Illes Balears (concretament a Mallorca) no s'ha investigat prou; tot i això, és evident la marcada preocupació i lamentació que hi ha a causa del baix nivell de català que tenen la gran majoria d'alumnes de primària, tant dins l'àmbit escolar com a fora. Davant això, cal remarcar que el domini satisfactori en tots els nivells d'una llengua és allò que la converteix en senyal d'identitat. Per això, l'ús del català hauria de ser compartit per tots i cada un dels membres de la comunitat, com un referent i identificador que contribueixi a la consolidació unitària de la llengua pròpia. Així doncs, aquest treball neix motivat per l'interès de dur a terme una aportació significativa a aquells estudis que tracten l'ús de la llengua catalana dels alumnes d'educació primària, tant dins com fora de l'àmbit educatiu, per poder contribuir, així, a millorar la qualitat de l'ensenyament i l'ús lingüístic del català.

Per introduir la temàtica del present treball de fi de grau, parlarem breument del conegut Joaquim M. Puyal, llicenciat en filologia romànica i en ciències de la informació, a més de presentador de la primera emissora de ràdio de futbol en català "Ser Futbol". Puyal inicià la seva tasca de comentarista en llengua castellana durant l'època franquista. A partir de l'any 1976 va començar a retransmetre a la ràdio en català i arribà a ser conegut com un dels pioners de la retransmissió del futbol a la ràdio en llengua catalana. Puyal ens explica que, durant els primers anys, com que només narrava en castellà, interioritzà expressions i adquirí un lèxic i uns hàbits lingüístics diferents als de la seva llengua materna: el català. Després del franquisme, Puyal (2012) començà a treballar en català, però introduí diverses expressions populars que es deien al camp de futbol, per així facilitar el canvi de llengua, ja que fins aleshores tan sols ho havia fet en castellà i la societat estava acostumada a escoltar la ràdio en llengua castellana. La manera de parlar que hi havia als camps de futbol havia desaparegut amb el franquisme, i de mica en mica es va anar reintroduint el lèxic natural català que feia molt de temps que no s'emprava. Així doncs, tota aquesta contextualització la relacionam directament amb la problemàtica actual de la llengua esmentada anteriorment, ja que, si deixam d'emprar la nostra llengua, la llengua pròpia i materna, tard o d'hora desapareixerà.

A més, hem de tenir en compte la interferència lingüística que hi ha a l'actualitat, ja que molt del vocabulari que utilitzen els joves a dia d'avui tant a les escoles com a la seva vida quotidiana prové d'altres llengües, majoritàriament del castellà, però també de llengües com l'anglès (sobretot), francès o italià. Com diu el DIEC, la forma lèxica d'origen estranger que

no es considera assimilada a la llengua pròpia s'anomena barbarisme. A continuació, en podem veure exemples molt freqüents:

barbarisme o castellanisme	català	barbarisme o castellanisme	català
crusar	creuar	despejar	aclarir
cuidadós	acurat	desprovist	desproveït
demés	els altres	destino	destí
derribar	derrocar	deuda	deute
derrotjar	malgastar	divisar	entreveure
desarme	desarmament	donar-se compte	adonar-se
desarrollar	desenvolupar	duda	dubte
desde luego	sense dubte	eje	eix
desempenyar	fer	enchufe	endoll
desetjar	rebutjar	enfermetat	malaltia
equis	ics	entonces	llavors
extranger	estranger	fallo	error
extrany	estrany	fetxa	data
fulla de paper	full	florèixer	florir
luego	després	insertar	inserir
movilitzar	mobilitzar	menos	menys
monasteri	monestir	impar	imparell
<i>voltereta</i>	<i>tombarella o cucavela</i>	<i>aguacate</i>	<i>alvocat</i>
<i>pasos</i>	<i>passes</i>	<i>platano</i>	<i>plàtan</i>
<i>rayuela</i>	<i>xarranca</i>	<i>fressa</i>	<i>maduixa</i>
<i>parada</i>	<i>aturada</i>	<i>adiós</i>	<i>adéu</i>
<i>lanzament</i>	<i>llançament</i>	<i>naranja</i>	<i>taronja</i>
<i>bolos</i>	<i>bitlles</i>	<i>uva</i>	<i>raïm</i>
<i>delantero</i>	<i>davanter</i>	<i>bravo</i>	<i>valent</i>

<i>recuperación</i>	<i>recuperació</i>	<i>extremo</i>	<i>extrem</i>
<i>pronta</i>	<i>ràpida o prompte</i>	<i>zafarse</i>	<i>escapolir-se</i>
<i>cocodrilo</i>	<i>cocodril</i>	<i>alcalde</i>	<i>batle</i>
<i>concejal</i>	<i>regidor</i>	<i>palco</i>	<i>llotja</i>
<i>vestidor</i>	<i>vestuari</i>	<i>césped</i>	<i>gespa</i>
<i>retxasse</i>	<i>refús</i>	<i>passe</i>	<i>passada</i>

Amb l'objectiu d'introduir la interferència lingüística, parlarem del treball del professor Gabriel Bibiloni. En el seu llibre *Amb bones paraules*, Bibiloni (2012) recull diversos articles sobre la llengua amb propostes que ens porten a reflexionar sobre el català i poder així millorar la seva qualitat. La interferència entre llengües és un fet universal i una conseqüència del contacte entre societats, punt indispensable a tractar en el present treball. Si ens referim a un idioma políticament subordinat, tal com és el cas del català, la interferència va molt més enllà del que realment es veu. La part visible tan sols en són els barbarismes o castellanismes lèxics que ens han quedat en l'actualitat, però el que realment és important i no es veu és tota aquella part que qüestiona la normativa, la correcció o l'estil, així com la problemàtica de l'ús social de la llengua. Tal com afirma Bibiloni (2012), la interferència lingüística és com un iceberg, amb una petita part visible i una gran part amagada, i per això mateix perillosa.

D'altra banda, cal tenir en compte que el català és la llengua vehicular de l'ensenyament a les escoles de les Illes Balears i que, tal com assenyala la Llei 3/1986, de 29 d'abril, sobre la normalització lingüística, el català ha de ser llengua d'ús oficial en tota mena d'actuacions. Malgrat això, tal com afirma l'*Enquesta d'Usos Lingüístics a les Illes Balears, 2014* (EULIB 2014), avui dia existeix una forta mancança tant de l'ús del català com de la qualitat lingüística amb què es fa servir la llengua catalana dins la nostra societat. Davant això, a la present proposta d'intervenció es pretén treballar, de manera significativa, continguts lingüístics i comunicatius propis de la llengua.

D'acord amb l'EULIB (2014), el català es parla molt manco als espais d'oci, així com al pati, al carrer i a casa. A més, es realitzà un estudi amb una mostra de 1800 persones i es va evidenciar que l'ensenyança i l'ús del català a les escoles, així com la immersió lingüística, no són suficients per dominar la llengua, ja que també és necessari que s'empri al carrer i a casa, entre altres llocs. Davant els resultats d'aquesta anàlisi, podem afirmar fermament que

la immersió lingüística que s'està fent avui dia a les aules de les Balears no aconsegueix augmentar l'ús del català entre els joves autòctons i nouvinguts.

Si analitzam la següent **Taula 1** podem concloure que la majoria dels alumnes que cursen estudis primaris a les Balears entenen quasi perfectament el català, però alhora de parlar o escriure en aquesta llengua el percentatge baixa fins a un 80 %. Finalment, veim que només un 43,8 % hi saben escriure de manera correcta, la qual cosa resulta un problema per a l'ús de la llengua.

Taula 1.

Coneixement del català segons el nivell d'estudis.

	<i>L'entenen</i>	<i>El saben parlar</i>	<i>El saben llegir</i>	<i>El saben escriure</i>
Estudis primaris	95,7	78,4	74,1	43,8
Estudis secundaris	97,0	80,5	87,6	66,0
Estudis superiors	98,2	83,7	85,2	69,2
TOTAL	97,1	81,1	84,4	62,9

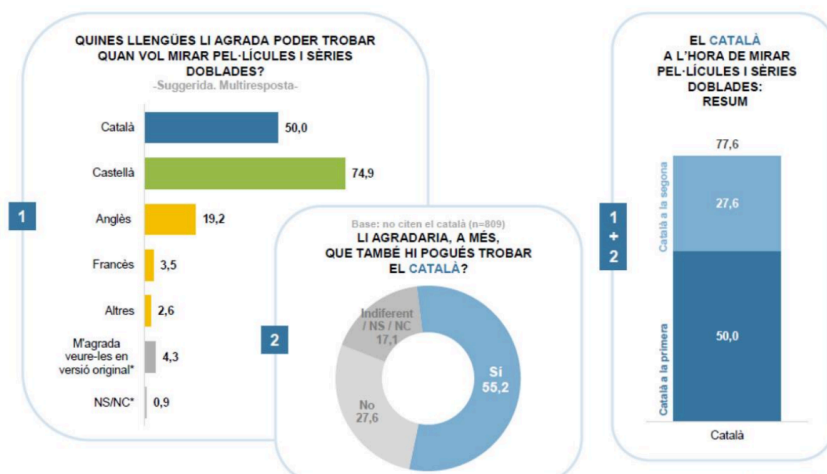
Nota. En aquesta taula s'hi representen els resultats en percentatges sobre el coneixement del català segons el nivell d'estudis. Font: EULIB (2014).

Un altre punt important a remarcar, pel que fa a l'ús de la llengua catalana, és el procés progressiu de desaparició de la llengua pròpia per un procés de substitució lingüística. Tal com assenyala Radatz (2007), els factors que hi intervenen són els següents: l'alfabetització de masses, la gran proliferació dels mitjans de comunicació en castellà, el gran increment de la mobilitat i els forts moviments demogràfics a causa de les guerres i migracions econòmiques. D'acord amb això, respecte a l'ús del català a l'hora de mirar la televisió (mitjans de comunicació), la gràfica següent reflecteix que a més d'un 50 % dels entrevistats els agradaria mirar contingut en català, sigui doblat o subtitulat, afirmació que ens indica que, de moment, aquesta població ho fa en castellà.

Figura 1.

El català a l'hora de mirar la televisió.

A TRES DE CADA QUATRE CATALANS ELS AGRADARIA PODER TROBAR PEL·LÍCULES O SÈRIES DOBLADES AL CATALÀ

Nota: Aquests gràfics ens mostren en quina llengua podem trobar contingut a la televisió i en quina llengua ens agradaria trobar-lo. Font: *Mitjans de comunicació, cultura i món digital*, (2020).

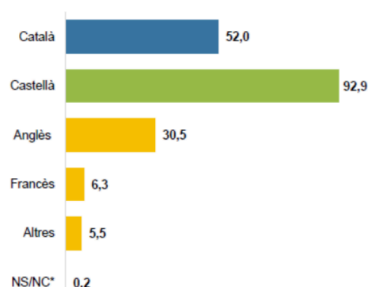
Continuant amb aquest punt, a la gràfica adjuntada a continuació, s'hi pot observar que quasi el 93 % d'uns 1607 entrevistats van mirar contingut en castellà, i només un 52 % ho va fer en català.

Taula 3.

Llengües amb les quals s'ha mirat la televisió.

LA MEITAT DELS CATALANS DIU HAVER VIST SÈRIES O PEL·LÍCULES EN CATALÀ EN L'ÚLTIM ANY. EN EL CAS DEL CASTELLÀ, SÓN MÉS DEL 90%

EN QUINA DE LES LLENGÜES SEGÜENTS HA VIST SÈRIES O PEL·LÍCULES DURANT L'ÚLTIM ANY? (Suggerida, Multiresposta)

Nota: A la gràfica següent, veiem que la llengua majoritària a l'hora de mirar sèries o films és el castellà. Font: *Mitjans de comunicació, cultura i món digital* (2020).

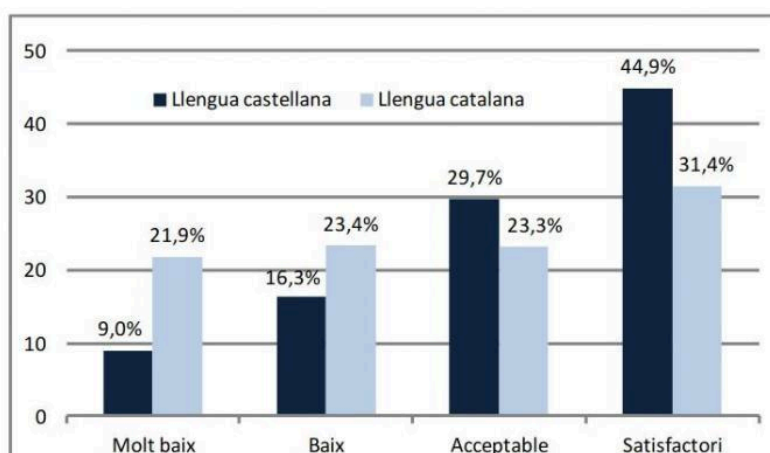
Així mateix, cal remarcar que, gràcies a l'estudi elaborat pel Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona (*Mitjans de comunicació, cultura i món digital*), tenim coneixement que la major part del contingut present a les xarxes actuals és en castellà, cosa que podem relacionar directament amb l'ús de la llengua que fan els joves avui dia. A més, a partir del llibre d'*Usos lingüístics dels joves de les Illes Balears* (Xisca Castell, *et al.* 2023) hem pogut saber que dins un àmbit familiar on hi ha parelles mixtes la llengua majoritària és el castellà i els seus progenitors utilitzen més la llengua que senten a casa que no pas la que utilitzen a les escoles.

Xisca Castell, Elga Cremades i Maria del Mar Vanrell (2023) també apunten que existeix una gran diferència pel que fa a l'ús de la llengua catalana entre els infants que estan escolaritzats a un centre de la part forana o al centre de Palma, així com entre els adults que fan feina al sector públic o privat.

D'altra banda, si analitzem els resultats de la competència comunicativa a les proves IAQSE (2019), on s'avaluen diferents aspectes com són la pragmàtica, la morfosintaxi, la fonètica, la semàntica, etc., podem observar el baix nivell de competència comunicativa que hi ha en llengua catalana enfront al de llengua castellana. El 45 % dels alumnes no tenen competència positiva en català; això es tradueix a dir que no dominen diferents dimensions de la llengua, com poden ser la cohesió (pronoms) i la semàntica (varietat lèxica, precisió i complexitat). En canvi, respecte del castellà, un 74,6% sí que en té una competència positiva.

Figura 4.

Percentatge d'alumnes per nivell d'assoliment en llengua castellana i catalana.

Nota: En aquesta gràfica hi podem veure els diferents percentatges pel que fa als nivells d'assoliment de la llengua catalana i castellana. Font: Proves IAQSE (2017-2018).

Davant totes les mancances de la situació actual de la llengua catalana esmentades fins aquí, i com que els resultats d'educació primària en qüestions de català són molt baixos, es durà a terme una proposta d'intervenció lingüística en el present treball de fi de grau. Es realitzarà a partir d'una situació d'aprenentatge, on es treballaran l'ús i diferents aspectes lingüístics del català. Dita situació d'aprenentatge s'aplicarà a través d'un fil temàtic en específic: "Els hàbits saludables: l'alimentació i l'activitat física". S'ha decidit escollir aquest fil temàtic davant l'abismal importància que té educar els nins i nines sobre els hàbits saludables des de ben petits, per aconseguir així que adquireixin un estil de vida saludable des de la infància, posant èmfasi sobretot en l'alimentació saludable i en la pràctica d'activitat física de manera regular.

L'aspecte de l'alimentació el podem associar de manera directa amb l'obesitat infantil i la poca pràctica d'activitat física que hi ha en els nins actualment, situació que ens hauria d'alarmar amb força com a futurs mestres. L'estudi d'Arroba & Manzarbeitia (2009) corrobora que, avui dia, els infants han substituït el joc simbòlic i jugar al carrer pels videojocs i les pantalles. Els hàbits de la lectura, els jocs clàssics, l'esport o, senzillament, el fet de descansar durant el temps lliure han estat desplaçats per complet a causa de l'arribada de les noves tecnologies. Un altre aspecte a remarcar, pel qual també s'ha triat aquesta temàtica, és que els infants passen més de 5 hores davant les pantalles, ja sigui mirant la televisió, l'ordinador, el mòbil o els videojocs, tal com afirma l'estudi de l'Asociación para la investigación de medios de comunicación (AIMC). Tot aquest temps que els menors passen amb les noves tecnologies estan deixant de banda hàbits saludables com l'activitat física, i això és molt preocupant. És evident que les pantalles tenen un gran impacte negatiu sobre la vida dels infants, i també directament sobre la seva alimentació, ja que, si tenim en compte el que ens diuen els professionals Cartanyà-Hueso *et al.* (2021), hi ha una associació directa entre l'ús de les pantalles i l'alimentació no saludable.

En resum, la present proposta d'intervenció té com a objectiu treballar de manera significativa diversos aspectes de la llengua catalana, així com les competències lingüístiques i comunicatives. Com bé s'ha explicat anteriorment, aquest objectiu es durà a terme mitjançant una situació d'aprenentatge sobre hàbits saludables. Més concretament, es fomentarà la importància de portar un estil de vida saludable, ensenyant els nins i nines a identificar rutines saludables (activitat física i alimentació), ja que és un tema molt important a tractar amb els infants avui dia. Per tant, amb l'objectiu de treballar i fomentar ambdós

àmbits (tant la llengua catalana com els hàbits saludables), la situació d'aprenentatge es desenvoluparà a través de la llengua pròpia, el català.

2. OBJECTIUS

Partint del punt de l'actual problemàtica existent pel que fa a l'ús de la llengua catalana i el consegüent baix rendiment acadèmic, tal com s'ha evidenciat anteriorment amb els resultats de les proves IAQSE, l'enquesta d'ús lingüístic EULIB (2014) i el llibre d'*Usos lingüístics dels Joves de les Illes Balears*, el present treball s'enfoca a treballar continguts comunicatius i lingüístics propis de la llengua catalana. Dita tasca es durà a terme mitjançant un fil temàtic comú, tal com s'ha explicat anteriorment. Se cerca, així, una doble finalitat: treballar la llengua catalana i conscienciar alhora els alumnes de la gran importància d'establir rutines d'hàbits saludables. Com ja hem descrit en l'apartat anterior, existeix una mancança en la pràctica d'activitat física, segons Cartanyà-Hueso *et al.* (2021); a més, tal com especifica Joan Carles March (2022), especialista en salut pública i medicina preventiva, en la societat actual existeix una mala alimentació infantil, la qual cosa condueix a la preocupant situació actual d'alts percentatges d'obesitat infantil a Espanya.

En resum, l'objectiu principal del present treball és aquest: treballar la llengua catalana de manera significativa, ja que és una necessitat urgent a la nostra illa. D'altra banda, també aprofitarem per treballar el vessant d'hàbits saludables, on els alumnes puguin prendre consciència de la importància de menjar bé, conèixer i dur a terme pràctiques d'activitat física i, finalment, aprendre a identificar i establir rutines saludables, duent a terme una bona alimentació i practicant activitat física de manera regular.

A l'actual proposta d'intervenció es treballaran els continguts d'acord amb el currículum d'educació primària a les Illes Balears, regulat en el Decret 31/2022, de 1r d'agost, i la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

2.1 COMPETÈNCIES:

Les competències específiques que treballarem seran:

- *Competència 2:* Comprendre i interpretar textos orals i multimodals identificant el sentit general i la informació més rellevant, valorant amb ajuda aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement i respondre a diferents necessitats comunicatives.
- *Competència 5:* Produir textos escrits i multimodals, amb correcció gramatical i ortogràfica bàsiques, seqüenciant correctament els continguts i aplicant estratègies

elementals de planificació, textualització, revisió i edició per construir coneixement i donar resposta a demandes comunicatives concretes.

- **Competència 8:** Llegir, interpretar i analitzar, de manera acompanyada, obres o fragments literaris adequats al seu desenvolupament, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per iniciar-se en el reconeixement de la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per crear textos d'intenció literària

2.2 SABERS BÀSICS:

- **Comunicació (context, gèneres discursius, processos)**
 - a) Incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu.
 - b) Tipologies textuais: la narració, la descripció, el diàleg i l'exposició.
 - c) Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.
 - d) Producció oral: elements bàsics de la prosòdia i de la comunicació no verbal. Construcció, comunicació i valoració de coneixement mitjançant la planificació i producció de textos orals i multimodals.
 - e) Comprensió lectora: estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Lectura compartida i entonada. Detecció de possibles usos clarament discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.
- **Reflexió sobre la llengua i els seus usos en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals**
 - a) Aproximació a la llengua com a sistema amb diferents nivells: sons i lletres, paraules, oracions i textos. Observació i comparació d'unitats comunicatives bàsiques.
 - b) Procediments elementals d'adquisició de vocabulari. Similituds i diferències de forma i significat entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica.

2.3 CRITERIS D'AVALUACIÓ

Cada competència específica tindrà la seva avaluació particular:

- **Competència 2:**

Comprendre el sentit de textos orals i multimodals senzills, reconeixent les idees principals i els missatges explícits i iniciant, de manera acompanyada, la valoració del contingut i dels elements no verbals més elementals.

- **Competència 5:**

Produir textos escrits i multimodals senzills i coherents en diferents suports, des de les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, ajustant-se a models i mobilitzant, de manera acompanyada, estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, textualització i revisió.

- **Competència 8:**

Produir, de manera acompanyada, textos senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, adaptats a les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, ajustant-se a models, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.

A la present intervenció es distingiran dos tipus de continguts fonamentals: en primer lloc, els comunicatius, els quals facilitaran a l'alumnat aconseguir estratègies, capacitats i habilitats per desenvolupar-se com a persones dins el seu entorn social, i comunicar-se de manera correcta; en segon lloc, els lingüístics, els quals fan referència a aquelles tècniques i habilitats emprades per utilitzar la llengua de manera correcta.

3. MARC TEÒRIC

Pel que fa al marc teòric de la present proposta d'intervenció, em basaré en la metodologia de l'enfocament comunicatiu, el focus en la forma, el treball per tasques i, finalment, el treball en grups cooperatiu i l'aprenentatge col·laboratiu.

3.1 Enfocament comunicatiu

Segons el Termcat (1985), l'enfocament comunicatiu fa referència a un mètode d'ensenyament de llengües que parteix de les funcions de la llengua en la vida quotidiana i que ha elaborat un nivell llindar de comunicació funcional per a cada llengua. Aquestes han de permetre a l'alumnat desenvolupar estratègies i habilitats per comunicar el missatge de la manera més clara possible.

Fent referència al marc comú de referència per a les llengües, el Consell d'Europa (2003), al capítol 2, destaca que l'enfocament comunicatiu és una metodologia que ensenya l'ús de les llengües a partir d'un enfocament orientat a l'acció, on es tenen en compte els recursos cognitius, emocionals i volitius. Els aprenents són considerats membres d'una societat que tenen unes tasques per complir. Aquestes tasques són accions que fan una o més persones on utilitzen les seves competències lingüístiques per aconseguir el resultat desitjat.

Els aprenents han de desenvolupar una sèrie de competències, tant de caràcter general com lingüístico-comunicatives (MECR, 2003).

- Pel que fa a les competències de caràcter general, es refereixen a totes aquelles que no es relacionen directament amb la llengua, però que són necessàries per fer-ne ús.
- D'altra banda, tenim les competències lingüístico-comunicatives, que ens capaciten per poder actuar fent servir diferents mitjans lingüístics.

D'aquesta manera, es dissenyaran activitats que comportin uns processos lingüístics destinats a produir textos relacionats amb temes d'àmbits específics, activant les estratègies més convenients per al compliment de les tasques, d'acord amb el nivell de cada alumne. Cada alumne tindrà el seu nivell de coneixement de la llengua, per tal de potenciar i desenvolupar les seves habilitats comunicatives individuals.

“Les activitats comunicatives han de permetre a l'alumnat desenvolupar estratègies i habilitats per comunicar el seu missatge de manera eficaç encara que sovint la precisió gramatical es veu sacrificada a favor de l'eficàcia comunicativa” (Littlewood, 1998).

Els objectius de l'enfocament comunicatiu, segons el marc comú de referència del Consell d'Europa (2003), són els següents:

- Interacció comunicativa dels alumnes que tinguin diferents nivells de coneixement de la llengua.
- Fomentar el treball cooperatiu. Els alumnes parlaran i s'ajudaran entre ells.
- Practicar la comprensió oral, la comprensió lectora, l'expressió escrita i la comprensió escrita (competències o continguts comunicatius) a partir diferents tipologies textuals, que en el nostre cas serà l'exposició.
- Utilitzar un llenguatge i material proper a l'alumnat (diaris, informatius, vídeos, etc.).
- Fer treball per tasques on els alumnes desenvolupin la comprensió, expressió i interacció, a més de treballar la conversa i el llenguatge acadèmic.

De les diferents activitats que podem trobar dins l'enfocament comunicatiu, hom en destaca tres característiques:

- Hem d'emprar propostes o situacions reals i properes als alumnes, on el llenguatge sigui la finalitat comunicativa.
- S'ha de dur a terme l'activitat interactuant amb la llengua meta.
- Durant les activitats comunicatives hem de centrar l'avaluació i correcció sobre la comunicació, i deixar de banda les correccions lingüístiques.

Ara bé, el darrer punt no és un axioma absolut. De fet, dit de manera taxativa entra en contradicció amb altres enfocaments, més centrats en la forma. Si, a més, pretenem que els nostres alumnes treballin la interferència lingüística (castellanismes, anglicismes, etc.), per exemple en el món dels esports, caldrà que treballem també les correccions lingüístiques. S'ha de trobar un equilibri entre el mètode comunicatiu i el focus en la forma (Nassaji, 2017).

3.2 Focus en la forma (Nassaji, 2017)

El focus en la forma va ser proposar originalment per Long (1991) degut als problemes que sorgien alhora d'utilitzar enfocaments tradicionals per l'ensenyament de llengües. És un tipus d'ensenyament de la llengua on els aprenents presten atenció a les formes lingüístiques dintre un context comunicatiu per tal d'aprendre-la amb èxit. Aquest enfocament està compost per tres instruccions: el focus en les formes, el focus en el

significat i el focus en la forma. Aquest últim és una barreja de les altres dues instruccions i centra l'atenció de l'alumnat cap a les formes lingüístiques que s'utilitzen dins un context d'una comunicació significativa. Dit això, veiem que l'ensenyament de la gramàtica des d'una perspectiva de focus en la forma té èxit dins un context centrat en la comunicació; és a dir, utilitzant l'enfocament de focus en la forma podem ensenyar gramàtica dins una situació comunicativa.

3.3 Treball per tasques (Richards & Rodgers, 2001:223)

A partir del treball per tasques, es dissenyaran activitats reals, properes i significatives per a l'alumnat, les quals tindran una finalitat comunicativa on es farà ús de la llengua catalana en tot moment, sense oblidar també el focus en la forma i, concretament, en les possibles interferències lingüístiques.

La metodologia de treball per tasques fou ideada per Richards & Rodgers (2001), proposada per Willis (1996) i, anteriorment, per Long & Crookes (1993). Es va dissenyar per a la didàctica de llengües estrangeres, on rep el nom de "Task-based Language Teaching" (TBLT) (Willis 1996, citat a Richards i Rodgers, 2001: 223), la qual forma part de l'enfocament comunicatiu per a l'ensenyament i aprenentatge de llengües. A més, Ellis (2003) ens indica que per Bygate *et al.* (2001: 11), "una tasca és una activitat que requereix que els i les aprenents facin servir la llengua, tot fent incidència en el significat, per a abastar un objectiu".

La situació d'aprenentatge que exposarem més endavant serà dissenyada com un conjunt de tasques, perquè, d'aquesta manera, l'alumnat entengui l'aprenentatge com un procés. Ellis (2003) caracteritza les tasques de la següent manera:

- Estan programades tenint en compte els alumnes.
- Es fa un ús comunicatiu del llenguatge i de les habilitats lingüístiques de recepció i producció.
- Es poden aplicar a la vida real i tenen un objectiu comunicatiu definit.
- Impliquen processos cognitius: seleccionar, classificar, ordenar, argumentar i valorar informació.

A més, segons Willis (1996), el treball per tasques ha d'estar compost per un cicle de tasques, el qual ha d'estar format per 3 fases: *i*) fase prèvia o "*pre task*", *ii*) tasca o "*task*", i *iii*) tasca final o "*post task*".

i) Fase prèvia o “pre task”:

En aquesta primera fase, es presenta l'activitat i es desperta l'interès dels alumnes per poder executar la tasca posteriorment. L'objectiu d'aquesta fase és activar els coneixements generals sobre el tema específic que es pretén treballar. És molt important que els alumnes compreguin els objectius de la tasca durant aquesta primera fase.

ii) Tasca o “task”:

En aquesta segona fase, els alumnes executen la tasca proposada anteriorment. La tasca s'ha de dur a terme en petits grups o per parelles. D'aquesta manera, els alumnes poden interactuar i utilitzar els seus coneixements lingüístics per expressar-se espontàniament, de manera que es treballa l'objectiu principal: la comunicació. En aquesta fase, el professor no ha de fer una correcció exhaustiva dels errors, sinó que ha de supervisar i proporcionar suport als alumnes. Una vegada acabada l'activitat, els alumnes han de planificar com la comunicaran a la resta de la classe o a altres grups i, finalment, aquests comuniquen o exposen els resultats.

iii) Fase final o “post task”:

A la fase final, els alumnes avaluen el seu aprenentatge. Aquesta avaluació pot ser una retroalimentació del mestre i la pràctica posterior dels elements lingüístics necessaris, o bé una coavaluació o autoavaluació on el mateix alumne vegi el seu procés d'aprenentatge. És important que el paper del mestre consisteixi a fer tan sols de guia.

Tal com descriu Willis (2006), l'enfocament del treball per tasques permet crear una seqüència d'activitats on serà possible treballar els continguts comunicatius i lingüístics (en el nostre cas, de la llengua catalana), amb un pla de treball i un resultat comunicatiu clar i ben definit. A més, aquest tipus d'enfocament afavoreix l'aparició d'espais interactius en els quals els alumnes centren la seva atenció tant en el significat com en la manera de fer les coses, per resoldre així situacions comunicatives. Les activitats reals o properes a l'alumnat promouen la reutilització dels continguts presentats en la situació d'aprenentatge, i fomenten la mobilització dels coneixements previs i competències extralingüístiques, les quals deriven de les experiències personals i del coneixement del món dels mateixos alumnes. El que es vol aconseguir amb això és l'assoliment d'un aprenentatge significatiu, perquè l'alumnat estableixi una relació entre l'aprenentatge a l'aula i l'ús que podrà fer de la llengua fora

d'aquesta en el seu dia dia, la qual cosa serà favorable en l'aprenentatge de la llengua i el seu ús.

3.4 Treball cooperatiu i aprenentatge col·laboratiu

Segons Dewey (1916), el treball cooperatiu és un enfocament metodològic que parteix de la base que les diferències entre els aprenents són un potencial per a l'aprenentatge. A partir de diferents mètodes i tècniques, es practica el treball en grup, en el qual l'alumnat sempre ha d'estar actiu. L'aprenentatge depèn de l'intercanvi d'idees, opinions i informació entre els alumnes, els quals segueixen un objectiu comú.

D'altra banda, per Spencer Kagan (1999), el treball cooperatiu es basa en la idea que "la suma de les parts interactuant és millor que la suma de les parts soles". A més a més (Peralta, 2012) fa la següent afirmació: utilitzar estratègies que estimulen l'aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu crea un conflicte sociocognitiu i fomenta el diàleg argumentatiu entre l'alumnat, per la qual cosa beneficia els seus aprenentatges; especialment, habilitats com ara: l'enteniment, l'escolta, la tolerància, la crítica fonamentada i el treball en grup. Finalment, tal com descriuen diferents autors, l'aprenentatge cooperatiu es defineix com "la metodologia educativa que es basa en el treball en grups, generalment petits i heterogenis, en els quals cada alumne treballa amb els seus companys per millorar el seu propi aprenentatge i el dels altres".

4. IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS

Primer de tot, hem de tenir en compte que ens trobam enmig d'un conflicte lingüístic, ja que en un mateix territori s'hi parlen diferents llengües, en aquest cas el català i castellà, una de les quals, la llengua castellana, és la llengua dominant i l'altra, una llengua subordinada. Així com diu Carbonell (1999) a l'article «Mallorquins! Parlau la vostra llengua!», publicat al diari dBalears el 5 de febrer del 2023, “els sociolingüistes adverteixen que el bilingüisme és perjudicial per a les llengües minoritàries, ja que aquest és un graó més en el procés de substitució lingüística, on el català, basc, gallec i aranès aniran desapareixent progressivament i el castellà passarà a ser l'única llengua parlada a aquests territoris” (Carbonell,1999). Això significa que, si no fomentam la parla i l'ús del català a les escoles, a més de defensar els nostres drets lingüístics, poc a poc aquest bilingüisme que hi ha a Mallorca es convertirà en un monolingüisme on només es parlarà el castellà i la llengua majoritària i predominant serà aquesta.

A partir de l'anàlisi de resultats acadèmics, de la lectura d'articles i de la realització d'una enquesta a un centre públic de Mallorca, hem pogut identificar diverses mancances i necessitats dels alumnes. Aquestes fan referència principalment als baixos resultats acadèmics respecte a la competència comunicativa en llengua catalana i, per tant, a l'ús de la llengua catalana dins l'àmbit educatiu.

4.1 Resultats de les proves IAQSE (2019)

La primera necessitat l'hem identificada després d'analitzar els resultats de les proves realitzades per la Conselleria d'Educació i Universitat i l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE, 2019), on s'avaluen les diferents dimensions de la competència comunicativa en llengua catalana. Es pot concloure que cal reforçar els següents aspectes: les anàfores pronominals, pel que fa a la dimensió de la cohesió, i la varietat lèxica, la precisió i la complexitat, pel que fa a la dimensió semàntica, ja que són els aspectes amb més baixa puntuació. D'altra banda, cal destacar la dimensió de l'adequació, que fa referència a l'adaptació del text a la situació comunicativa. Respecte a això, a la taula adjuntada a continuació s'hi poden observar els resultats de cada dimensió, obtinguts per l'alumnat de 6è de primària durant el curs 2017-2018 (IAQSE, 2019).

Taula 2. Puntuacions mitjanes sobre 3 en les diferents dimensions avaluades.

dimensió	LLENGUA CATALANA	ítem	Mitjana (0-3)
ADEQUACIÓ		P1	2,66
COHERÈNCIA		P2	2,39
COHESIÓ	cohesió oracions	P3.1	2,08
	cohesió verbs	P3.2	2,26
	cohesió pronoms	P3.3	1,97
FONÈTICA	articulació	P4.1	2,32
	entonació	P4.2	2,24
SEMÀNTICA	varietat lèxica	P5.1	1,94
	precisió i complexitat	P5.2	1,83
EXTRALINGÜÍSTICS	fluidesa	P6	2,06
	expressivitat	P7	2,06

Nota: A la taula hi podem veure els resultats aconseguits en les diferents dimensions de la competència comunicativa de la llengua catalana. Font: IAQSE (2019).

Després d'analitzar aquests resultats, podem afirmar amb fermesa que existeix una necessitat pel que fa al treball de les diferents dimensions de la competència comunicativa de la llengua catalana.

4.2 Realització d'una enquesta

D'altra banda, també hem detectat la necessitat de fomentar l'ús de la llengua catalana a tota la comunitat educativa a través d'una enquesta que hem realitzat a l'escola pública de CEIP NORAI al Port d'Alcúdia (Illes Balears). Segons els resultats aconseguits, després d'enquestar 149 alumnes d'entre 6 i 13 anys de 1r, 2n, 3r, 4t, 5è i 6è de primària, hem arribat a la conclusió que no és suficient treballar únicament les diferents competències lingüístiques i comunicatives només a les assignatures de llengua, sinó que, a més, s'ha d'incidir en el seu ús en el dia dia dels infants i a la resta d'àrees. A continuació, presentam l'enquesta duta a terme amb els resultats obtinguts, així com les conclusions posteriors.

Taula 3. Ús de la llengua catalana. CEIP Norai (Port d'Alcúdia).

ENQUESTA A 149 ALUMNES DE PRIMÀRIA. CEIP NORAI						
PREGUNTA	català	castellà	altres	% CATALÀ	% CASTELLÀ	% ALTRES
1. En quin idioma mires la televisió a casa teva?	27	119	3	18,00%	80,00%	2,00%
2. En quin idioma jugues als videojocs?	0	138	11	0,00%	92,60%	7,40%
3. En quin idioma jugues amb les joguines?	27	107	15	18,00%	72,00%	10,00%
4. En quin idioma parles a casa teva?	25	109	15	17,00%	73,00%	10,00%
5. En quin idioma parles amb els teus companys?	20	120	9	13,50%	80,50%	6,00%
6. En quin idioma parles al pati de l'escola?	20	129	0	13,50%	86,50%	0,00%
7. En quin idioma parles a l'escola?	140	9	0	14,00%	86,00%	0,00%

Nota: En aquesta taula s'hi representa l'ús del català pels alumnes de primària a diferents moments de l'escola. Font: Elaboració pròpia.

Tal com reflecteix la taula adjuntada anteriorment, el català és la llengua minoritària utilitzada en el cas dels alumnes del centre CEIP Norai. A més, si ens aturam a analitzar les preguntes de manera individual, podem observar el següent:

- Per a la pregunta 1 (en quin idioma mires la televisió a casa teva?):

Només un 18 % dels alumnes mira la televisió en català, mentre que un 80 % ho fa en castellà i un 2% en altres llengües. Això podria semblar normal, ja que tota la població comprèn la llengua oficial, el castellà, i la major part del contingut de la televisió és en castellà.

- Per a la pregunta 2 (en quin idioma jugues als videojocs?):

Es pot veure clarament que cap infant juga als videojocs en català, potser perquè no n'hi ha, però la realitat és que el 92,6 % dels alumnes fan ús del castellà per jugar als videojocs. Aquesta és una dada que no ens sorprèn, ja que quasi tots els videojocs estan fets en altres llengües i no en català; però no ens deixa de preocupar, ja que, si els jocs es fessin en català, possiblement seria una manera de fomentar el seu ús i la seva pràctica.

- **Per a la pregunta 3 (en quin idioma jugues amb les joguines?):**

En aquest punt podem veure que els percentatges varien, ja que cada nin juga amb les joguines en la seva llengua materna.

- **Per a la pregunta 4 (en quin idioma parles a casa teva?):**

Els resultats són quasi els mateixos que en la pregunta anterior. Aquí podem veure la tipologia d'alumnat del centre. Només un 17 % és catalanoparlant. Ens sorprèn aquesta dada, ja que les famílies catalanoparlants obtenen un percentatge molt baix respecte a les castellanoparlants.

- **Per a la pregunta 5 (en quin idioma parles amb els teus companys?):**

Un altre cop, el percentatge d'alumnes que parlen castellà torna a elevar-se, ja que, si dos alumnes parlen diferent llengua, aquests acaben parlant el castellà entre ells en lloc del català. Aquí l'escola i els mestres poden intentar fomentar l'ús del català demanant a tots els catalanoparlants que no canviïn la llengua quan parlin amb un company castellanoparlant; d'aquesta manera s'haurà d'esforçar per entendre la llengua catalana.

- **Per a la pregunta 6 (en quin idioma parles al pati de l'escola?):**

Al pati només parlen català o castellà, i s'ha de tenir en compte que el percentatge d'altres llengües passa a elevar la llengua del castellà, així com bé he afirmat a la pregunta anterior: si dos alumnes parlen diferents llengües acaben parlant en castellà. Aquí podem veure un clar exemple del conflicte lingüístic que hem mencionat anteriorment, on la llengua minoritària o, més ben dit, minoritzada és el català.

- **Per a la pregunta 7 (en quin idioma parles a l'escola?):**

Fa referència a les classes: com es pot veure, quasi tots parlen català, dins les aules. Els resultats d'aquesta pregunta són els esperats, ja que la llengua vehicular del centre és el català. Aquest 6% d'alumnes que no parlen català són nouvinguts que el

comencen a entendre, però no el parlen.

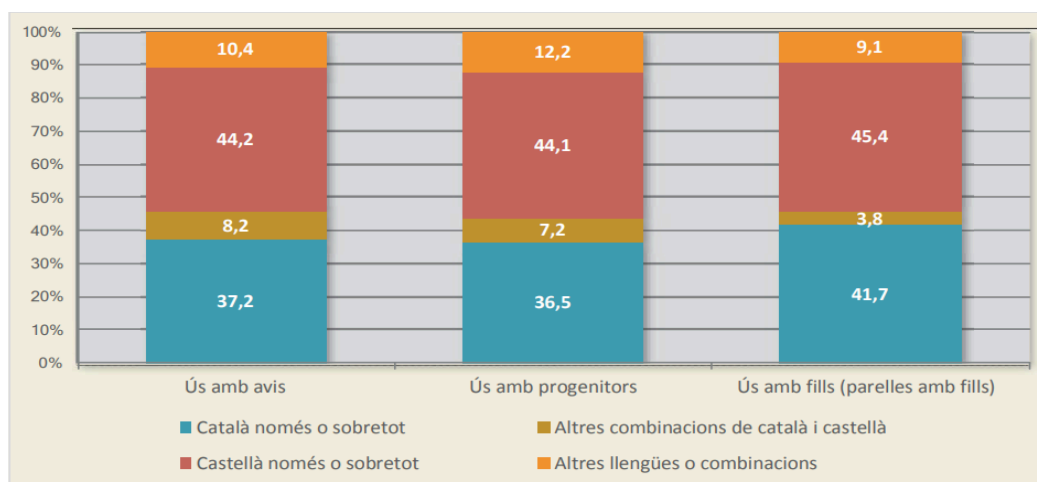
4.3 Conclusions de l'enquesta

Hi ha una manca de l'ús del català entre els alumnes del centre de CEIP Norai. Una explicació lògica podria ser que només un 17 % dels alumnes són catalanoparlants. Una altra dada bastant preocupant és que els alumnes que no parlen ni català ni castellà a l'hora de comunicar-se ho fan en castellà en lloc de català (pregunta 6). La part positiva de la present enquesta és que un 94 % dels alumnes parlen en català dins les aules. Aquest 4 % que no parla català són alumnes nouvinguts que encara no l'entenen gaire i, com ens podem imaginar, és normal que no el parlin i podem esperar que ho facin a poc a poc.

4.4 La necessitat de transmissió intergeneracional de la llengua

Seguint amb les necessitats trobades sobre l'ús de la llengua catalana, una altra és la necessitat de transmissió intergeneracional de la llengua, de generació en generació (padrins, pares i fills). Així com s'observa a la figura 5, sobre *Usos lingüístics amb padrins, progenitors i el primer fill* (2014), les persones que parlen més català amb els infants o joves són els més majors, és a dir, els padrins. Aquest fet indica que l'ús de la llengua catalana es va perdent entre les generacions més joves. Malauradament, els pares més joves són els que parlen menys en català amb els seus fills (36%).

Figura 5. Usos lingüístics amb padrins, progenitors i el primer fill.

Nota. A aquesta gràfica podem analitzar la transmissió intergeneracional del català. Font: EULIB (2014).

4.5 Altres necessitats

D'altra banda, introduïrem el llibre de *Llengua i esport*, de Joaquim M. Puyal. Aquesta lectura parla del món del futbol durant l'any 1920, on el mitjà de comunicació més popular era la ràdio en llengua castellana. Així doncs, la societat rebia un model de transmissió radiofònica totalment en castellà. Josep M. Puyal, natural català, va narrar durant molts anys en castellà, per això va interioritzar les expressions narratives en llengua castellana, ja que era la llengua que utilitzava a la feina. Aquest fet demostra el que pot passar si no feim ús de la nostra llengua: s'acaba substituint per una altra a causa de l'adquisició d'hàbits lingüístics nous.

Així, doncs, pel que fa a les necessitats de l'ús de la llengua catalana, tindrem en compte la interferència lingüística i proposarem una activitat i vocabulari específic per utilitzar terminologia correcta relacionada amb el nostre fil temàtic: l'alimentació i l'activitat física. Aquesta activitat la trobarem a les pàgines 55 i 56 d'aquest mateix treball, on els infants hauran d'omplir una graella amb vocabulari específic sobre alimentació saludable, jocs escolars i accions d'esports o gimnàstiques. Se'ls presentarà una graella de cada temàtica amb el vocabulari en català o castellà i els alumnes hauran de fer-ne la corresponent traducció.

Per acabar, volem posar èmfasi en les necessitats trobades que fan referència al fil temàtic triat per a la present intervenció: els hàbits saludables (l'alimentació i l'activitat física). Per això, és important remarcar una sèrie d'evidències trobades. En primer lloc, i referint-nos a l'estudi de la Universitat Internacional de Catalunya publicat a la revista *Healthcare* per Cartanyà-Hueso *et al.* (2021), s'ha pogut concloure el següent: aquells infants (d'entre 1 i 14 anys) que passen més d'una hora al dia davant una pantalla mengen molts més aliments processats i industrials (dolços, sucres, begudes ensucrades o menjar ràpid) que aquells que no ho fan. A partir d'aquí, sembla raonable fer referència a la forta problemàtica que hi ha actualment sobre l'ús abusiu de les pantalles, juntament amb la pèssima alimentació dels infants d'avui dia. Aquesta problemàtica condueix directament a una tercera necessitat que motiva la nostra intervenció: ensenyar i fomentar la pràctica d'hàbits saludables: una bona alimentació i l'activitat física regular.

4.6 Conclusions provisionals

Per tot plegat, les necessitats que hem identificat són les següents: en primer lloc, millorar el rendiment acadèmic en les diferents dimensions de la competència comunicativa de la llengua catalana. Això s'aconseguirà treballant diversos aspectes de la llengua de manera significativa. En segon lloc, s'ha de fomentar l'ús del català, no només a les aules, sinó també a tota la comunitat educativa; ja que aquesta és integrada per totes les persones i les institucions que intervenen en el procés educatiu (pares, alumnes, mestres, etc.). En tercer lloc, tractarem el tema de la interferència llingüística entre llengües, on una llengua subordinada pot arribar a desaparèixer si no se'n fomenta el seu ús, per això, dintre aquesta proposta s'inclouen activitats per treballar expressions i vocabulari en català fent referència a la pràctica d'hàbits saludables i esport. Finalment, s'ha d'ensenyar els alumnes a crear i narrar diferents tipus de text, en el nostre cas, les rutines. Per tant, de manera indirecta, incidirem en la necessitat de la pràctica d'hàbits saludables pel que fa a una correcta alimentació i a una pràctica d'activitat física regular.

5. DISSENY DE LA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

5.1 Contextualització

La present proposta d'intervenció es durà a terme l'escola pública de CEIP Norai, al Port d'Alcúdia, concretament a un grup de 4t de primària. La llengua vehicular de l'escola és el català. El centre es troba ubicat just a la costa nord de Mallorca, al poble d'Alcúdia, concretament al Port. L'escola té dues línies, la qual cosa significa que té dues classes de cada curs.

Figura 6. Localització d'Alcúdia respecte de Mallorca.

Nota: Localització del municipi d'Alcúdia al mapa de Mallorca. Font: Joan M. Borràs (2007).

La classe de 4t de primària on es durà a terme la intervenció està composta per 16 alumnes, d'entre els quals 6 són peninsulars. Així i tot, fa dos anys que viuen al poble i realitzen diverses activitats extraescolars amb els companys de classe; per tant, entenen a la perfecció el català. Pel que fa al nombre d'alumnes, considero que és un bon nombre, ja que es pot treballar de manera eficient amb grups cooperatius. En el nostre cas, en la situació d'aprenentatge que exposarem a continuació es formaran grups cooperatius de 4 alumnes, i se seguirà el fil temàtic descrit més amunt: els hàbits saludables: l'alimentació i la pràctica d'activitat física.

5.2 Temporalització

Ens trobam al mes de febrer de 2023, a mitjan segon trimestre. La present situació d'aprenentatge tindrà una durada de tres setmanes, concretament del 5 al 23 de febrer. Els

alumnes realitzaran un total de 8 sessions, tres hores de l'assignatura de llengua catalana a la setmana. L'objectiu que se cerca és ensenyar i fomentar en els alumnes les seves competències comunicatives i lingüístiques necessàries per fer un bon ús de la llengua catalana. Dit objectiu es pretén assolir fent feina amb grups cooperatius, utilitzant el treball per tasques i un enfocament comunicatiu, basat en la comunicació i l'aprenentatge significatiu de l'alumnat, sense oblidar el focus en la forma. Les sessions s'estructuren d'acord amb el treball per tasques. Generalment, consisteixen en una tasca inicial, una tasca principal o de desenvolupament i una tasca final. En el nostre cas hi haurà sessions en què hi haurà més d'una tasca de desenvolupament. A més, s'ha afegit una autoavaluació al final de cada sessió. D'aquesta manera, l'alumne podrà fer una avaluació significativa i crítica del seu propi aprenentatge.

Com que les sessions estan estructurades d'acord amb el treball per tasques, la situació d'aprenentatge tindrà una progressió d'allò més general a allò més específic. La primera sessió serà una introducció general dels continguts que es treballaran durant tota la situació d'aprenentatge, mentre que les sessions dos, tres i quatre estaran enfocades a desenvolupar tots els continguts comunicatius i lingüístics, a més de la competència comunicativa per poder dur a terme la tasca final. A tall de conclusió, les dues darreres sessions estaran orientades a realitzar una presentació oral, on l'alumnat podrà demostrar els coneixements obtinguts mitjançant una exposició oral davant la resta de companys.

5.3 Competències

Tal com assenyala la Llei orgànica 8/2013 del 9 de desembre, per la millora de la qualitat educativa, la qual modifica l'article 6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'educació, trobam les competències descrites a continuació al currículum de llengua catalana i literatura de primària. L'ús social de la llengua en diferents contextos comunicatius contribueix directament al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística.

- **Competència en comunicació lingüística i ús general del llenguatge:** L'ús social de la llengua, a més de la lectura i la comprensió lectora, seran fonamentals per adquirir aquestes competències.
- **Competència d'aprendre a aprendre:** Saber utilitzar la llengua i adquirir coneixements a través del llenguatge possibilita continuar aprenent de forma permanent.

- **Competència digital:** Suposa l'ús d'elements tecnològics; en el nostre cas, els suports audiovisuals, per treballar diferents tipologies textuais.
- **Competències socials i cíviques:** Són les habilitats i destreses que ha de tenir qualsevol persona per conviure, respectar i interessar-se pels altres.

5.4 Recursos materials

Els recursos que s'han emprat són eines imprescindibles perquè l'alumnat pugui aconseguir els objectius proposats. Es farà ús dels recursos audiovisuals, de les tecnologies de la informació i la comunicació, les quals, ens ajudaran a ampliar el ventall d'alternatives per a l'enriquiment i coneixements del nostre alumnat.

5.5 Instruments d'avaluació

Per avaluar l'aprenentatge dels alumnes, es tindrà en compte tot el procés que s'ha dut a terme per obtenir l'objectiu final, no només el resultat final. S'enfocarà el procés d'avaluació a partir de situacions reals, funcionals i significatives per a l'alumnat. Així mateix, l'avaluació s'ha d'entendre com un recurs per millorar les competències lingüístiques i comunicatives de l'alumnat. Per això, farem servir activitats d'autoavaluació, de coavaluació, de revisió i reflexió, de manera que ells mateixos puguin controlar els seus avanços i incidir també en els aspectes ortogràfics, morfològics, sintàctics i lèxics de les activitats executades.

5.6 SESSIONS DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE. HÀBITS SALUDABLES: ALIMENTACIÓ I ACTIVITAT FÍSICA

Sessió 1. Què en saps d'aliments saludables? (Vegeu als annexos, pàgines 50 i 51)

Activitat	Temps	Descripció	Objectius	Recursos	Habilitats
Activitat inicial	10 minuts	Conversa amb el teu grup el nom dels aliments que reconeguis i anota'ls.	<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre vocabulari nou i específic. 	Imatges d'aliments (vegeu als annexos, pàgina 50)	Comprensió escrita Expressió escrita Ús de la llengua
Activitat desenvolupament 1	10 minuts	Agrupau els aliments en grans grups segons l'aliment que sigui.	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar el camp semàntic. - Agrupar vocabulari de la mateixa família. 	Imatges d'aliments (vegeu als annexos, pàgina 50)	Comprensió escrita Ús de la llengua

Activitat desenvolupament 2	10 minuts	Indicau els aliments que creis que podem menjar cada dia. Debateu entre vosaltres, explicau-ne el perquè.	<ul style="list-style-type: none"> - Tenir consciència crítica sobre un tema. - Donar l'opinió personal sobre un tema específic 		<p>Comprensió escrita</p> <p>Expressió escrita</p> <p>Interacció oral</p>
Activitat final	20 minuts	Triau 5 aliments de les imatges anteriors i realitzau una oració amb cada una d'elles de forma escrita. Tot seguit, marcau o assenyalau el verb de l'oració. Finalment, juntament	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar el verb de l'oració. - Conèixer les característiques d'una oració. - Fer oracions utilitzant vocabulari específic. 		<p>Ús de la llengua</p> <p>Expressió escrita</p> <p>Comprensió escrita</p> <p>Expressió oral</p>

		amb els vostres companys presentau les oracions al grup classe de manera oral.			
Avaluació	5 minuts	Completar l'autoavaluació	- Avaluar de manera intrínseca l'aprenentatge realitzat.	Autoavaluació (vegeu als annexos, pàgina 63)	

Sessió 2 i 3. La dieta mediterrània. (Vegeu als annexos, pàgines 52 a 58)

Activitat	Temps	Descripció	Objectius	Recursos	Habilitats
Activitat inicial	15 minuts	El mestre llegirà el text sobre la dieta mediterrània als alumnes una vegada i ells aniran posant tots els signes de puntuació (comes, punts i majúscules) que faltin al text. Després ho podran tornar a llegir entre el grup una altra vegada per acabar de posar els signes	<ul style="list-style-type: none"> - Posar els signes de puntuació a un text - Emprar correctament els signes de puntuació - Fer una escolta activa 	Text: La dieta mediterrània (vegeu als annexos, pàgina 57)	<p>Comprensió oral</p> <p>Comprensió lectora</p> <p>Comprensió escrita</p> <p>Ús de la llengua</p> <p>Interacció oral</p>

		de puntuació que faltin.			
Activitat desenvolupament 2	10 minuts	A continuació utilitzant la graella, escriuiu tots els aliments que veieu al text que heu treballat anteriorment.	- Reconèixer vocabulari específic		Comprensió escrita Comprensió lectora Ús de la llengua
Activitat desenvolupament 3	20 minuts	Col·locau cada aliment dintre el grup a què creieu que pertany. Cada grup presentarà els seus grups d'aliments i, si cap grup en té algun de mal col·locat, ho rectificarà.	- Classificar el vocabulari segons el seu camp semàntic - Identificar famílies de paraules		Ús de la llengua Expressió escrita Interacció oral Comprensió escrita

<p>Activitat desenvolupament 4</p>	<p>20 minuts</p>	<p>Tornau a llegir el text i indiqueu les 3 parts més importants del text. Introducció, desenvolupament i conclusió</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Distingir les diferents parts d'un text - Treballar textos escrits 	<p>Fragment d'un text (vegeu als annexos, pàgina 52 i 53)</p>	<p>Comprensió lectora</p> <p>Comprensió escrita</p> <p>Ús de la llengua</p>
<p>Activitat final 5</p>	<p>30 minuts</p>	<p>a) Escriviu una oració amb cada una de les següents imatges</p> <p>b) Assenyalau el verb, subjecte i predicat</p> <p>c) Indicau què tenen en comú aquestes imatges de manera oral</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Reconèixer el verb, subjecte i predicat d'una oració - Utilitzar de manera correcta la gramàtica per escriure oracions 	<p>Imatges (vegeu als annexos, pàgina 54 i 55)</p>	<p>Ús de la llengua</p> <p>Expressió escrita</p> <p>Comprensió escrita</p> <p>Interacció oral</p> <p>Expressió oral</p>

		davant els companys.			
ACTIVITAT 6. SOBRE LA INTERFERÈNCIA	15 minuts	- Completar la graella amb vocabulari en català o castellà	- Corregir tots junts al finalitzar la sessió o a l'inici de la propera.		Ús de la llengua Expressió escrita Comprensió escrita
Avaluació	10 minuts	- Completar l'autoavaluació	- Avaluat l'aprenentatge realitzat	Autoavaluació (vegeu als annexos, pàgina 63)	

Sessió 4. Alimentació saludable i activitat física. (Vegeu als annexos, pàgines 59 i 60)

Activitat	Temps	Descripció	Objectius	Recursos	Habilitats
Activitat Inicial	10 minuts	Visualitzau dos vídeos sobre els hàbits saludables; un sobre l'alimentació i l'altre sobre l'activitat física.	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar les tecnologies de la informació i comunicació. - Escoltar de manera activa. 	Vídeo alimentació saludable Vídeo activitat física	Comprensió oral Comprensió lectora Comprensió escrita Ús de la llengua

<p>Activitat desenvolupament</p>	<p>10 minuts</p>	<p>Després de veure el vídeo heu de contestar una sèrie de preguntes relacionades amb els vídeos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Contestar les preguntes corresponents. - Interpretar informació específica. - Respondre amb claredat les qüestions proposades. 	<p>Preguntes (vegeu als annexos, pàgina 59 i 60)</p>	<p>Comprensió Oral Comprensió escrita Comprensió lectora Ús de la llengua</p>
<p>Activitat final</p>	<p>20 minuts</p>	<p>Cada grup haurà de fer una rutina d'1 o 2 dies a partir del que han après als vídeos i exposar-la als companys</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar de manera adequada les normes ortogràfiques, morfològiques, i sintàctiques. - Realitzar exposicions orals de manera clara, 		<p>Comprensió lectora Comprensió oral Comprensió escrita Ús de la llengua Interacció oral</p>

			<p>coherent i cohesionada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escoltar i comprendre les exposicions dels companys. 		Expressió oral
Avaluació		Completar l'autoavaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Avaluar l'aprenentatge realitzat 	Autoavaluació (vegeu als annexos, pàgina 63)	

Sessió 5 i 6. Exposició de la rutina

Activitat	Temps	Descripció	Objectius	Recursos	Habilitats
Presentació de la sessió	5 minuts	El mestre presentarà/començarà la sessió d'exposicions recordant als alumnes tots els aspectes que han de tenir en compte.	<ul style="list-style-type: none"> - Introduir la sessió perquè els alumnes puguin presentar la rutina correctament. 		<p>Comprensió oral</p> <p>Interacció oral</p>
Exposició dels grups	10 minuts	<p>Cada grup tindrà un guió.</p> <p>Cada grup a partir de tot allò après a la situació</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Exposar en grup davant un públic. 	Guió per fer la presentació (vegeu als	<p>Expressió oral</p> <p>Ús de la llengua</p>

		<p>d'aprenentatge han de crear una rutina de cinc dies i presentar-la als companys. Els grups tindran 10 minuts i podran utilitzar material de suport per fer la presentació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Participar en activitats de comunicació i expressió oral. - Elaborar i presentar textos orals de manera estructurada i amb adequació. - Fer servir adequadament les estratègies i les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. 	<p>annexos, pàgina 61)</p> <p>Material de suport</p>	
Avaluació	5 minuts	Després de cada exposició els alumnes avaluaran als seus companys.	<ul style="list-style-type: none"> - Avaluar als companys dels altres grups. 	<p>Rúbrica de coavaluació (vegeu als annexos, pàgina 64)</p>	<p>Comprensió Oral</p> <p>Comprensió lectora</p> <p>Ús de la llengua</p>

<p>Avaluació dels grups cooperatius</p>	<p>10 minuts</p>	<p>Al final de la situació d'aprenentatge cada membre de cada grup cooperatiu farà la seva pròpia avaluació sobre el treball que ha fet durant tot el procés.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ser crític i realista amb un mateix. 	<p>Autoavaluació grups cooperatius (vegeu als annexos, pàgina 62)</p>	<p>Comprensió lectora</p> <p>Comprensió escrita</p> <p>Expressió escrita</p>
---	------------------	---	--	---	--

6. CONCLUSIONS FINALS

És una realitat que l'ús del català a les escoles és dèbil, gairebé inexistent en alguns llocs de Mallorca. Si ens centram en l'àmbit social, especialment entre els joves, ens adonarem que hi ha un gran impacte de la interferència lingüística. Els nins i nines a casa seva i al carrer parlen amb molts de castellanismes i barbarismes provinents del castellà, és a dir, amb moltes interferències en el lèxic, la qual cosa ens fa pensar que l'ús del castellà predomina damunt el català en moltes circumstàncies i dona lloc a un conflicte lingüístic. Aquesta situació es desplaça als centres educatius, que són l'únic lloc on molts alumnes senten i utilitzen la llengua catalana, tal com s'ha pogut veure amb l'enquesta realitzada en el present treball. Aquest fet reforça el perill que molts infants associïn el català a l'àmbit acadèmic o a usos formals, i no a les característiques d'una llengua amb totes les seves funcions i atributs, requisit que és necessari per desenvolupar-se amb plena normalitat.

El català viu una situació de molta fragilitat. La situació actual de la llengua catalana és preocupant i aquest fet es veu reflectit a les aules de primària a l'illa de Mallorca. És necessària una intervenció immediata per mirar de revertir la situació actual als centres educatius. La intervenció duta a terme al present treball pot ser eficaç si parlem d'un grup petit, a una escola d'un poblet de Mallorca. Així i tot, es necessiten més forces i molta feina per mirar de revertir aquesta problemàtica i anar més enllà. Treballar el català a les aules de Mallorca i fer-ne ús de manera significativa és una tasca important com a futurs mestres de les Illes.

Així mateix, cal remarcar que la present revisió també abraça l'àmbit de l'activitat física i l'alimentació saludable, que és un tema de gran preocupació. "Els hàbits saludables" hauria de ser un contingut obligatori a treballar a l'aula, i no només a l'assignatura d'educació física: s'hauria de treballar de manera transversal, per assegurar-nos com a mestres que tots els infants de l'aula assoleixen els continguts bàsics d'un estil de vida saludable i una bona educació en salut. Igualment, la llengua catalana també es pot treballar transversalment en altres assignatures, com seria en la d'educació física.

D'altra banda, coincidim plenament amb les afirmacions següents del lingüista Gabriel Bibiloni: "En el cas del català, la interferència lingüística és un fenomen hipertrofiat, dràsticament unilateral i representa un agent d'asfíxia per a la llengua subordinada, la qual no pot existir i transformar-se amb una vida pròpia". "A més de la interferència, el català té una infinitud d'aspectes sobre els quals podem parlar i reflexionar, tant pel que fa a

qüestions de normativa, de correcció o d'estil, com pel que toca a la problemàtica sempre punyent de l'ús social" (Bibiloni, 2012:5).

En definitiva, el present treball abraça dos àmbits primordials a treballar avui dia a les aules de Mallorca: la llengua catalana i els hàbits saludables, amb un objectiu comú: treballar la llengua catalana de manera significativa per millorar els hàbits i la qualitat de vida dels nostres petits, així com treballar la llengua catalana com a llengua vehicular dels infants, ja que ells són el futur de la nostra societat. Es tracta d'una situació preocupant i s'ha de lluitar per posar-hi remei i que la llengua pròpia no desaparegui.

BIBLIOGRAFIA

- AIMC. (s. f.). *AIMC Niñ@s* | AIMC. Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. <https://www.aimc.es/otros-estudios-trabajos/aimc-ninos/>
- Amanda López, Paula Martín-Lunas, Viviana Figueroa, Mariana Solari, Irina Rasskin. (2014). APRENTATATGE COOPERATIU. *Equipo Inide*. https://www.webtecainclusiva.cat/wp-content/uploads/2018/02/aprenentatgecooperatiuar_ticle.pdf
- Aprendizaje cooperativo, Actividades extraescolares, Aprendizaje. (n.d.). Pinterest. Consultat el 09 de juny, 2023, de <https://www.pinterest.es/pin/343962490265023254/>
- Arroba, M. I. T., & Manzarbeitia, P. (2009). El tiempo libre de los niños. *Anales de Pediatría Continuada*. [https://doi.org/10.1016/s1696-2818\(09\)73210-x](https://doi.org/10.1016/s1696-2818(09)73210-x)
- Bibiloni, G. Recuperat 18 de desembre de 2023, de Bibiloni.cat web: <https://bibiloni.cat/blog/>
Bibiloni, G. Recuperat 18 de desembre de 2023, de Bibiloni.cat web: <https://bibiloni.cat/blog/index-de-paraules-i-expressions-tractades-en-aquest-blog/> (mirar diari)
- Bibiloni, G. (2012). *Amb bones paraules*. LLEONARD MUNTANER.
- BOE-A-2014-2222 Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria. (s/f). Boe.es. Recuperat el 10 de juny del 2023, de <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2014-2222>
- Cartanyà-Hueso, À., González-Marrón, A., Lidón-Moyano, C., Garcia, E., Martín-Sánchez, J. C., & Martínez-Sánchez, J. M. (2021). Association between Leisure Screen Time and Junk Food Intake in a Nationwide Representative Sample of Spanish Children (1–14 Years): A Cross-Sectional Study. *Healthcare*, 9(2), 228. <https://doi.org/10.3390/healthcare9020228>
- Conselleria de Educació, Cultura y Deporte - Generalitat Valenciana. (s. f.). Conselleria de Educación, Cultura y Deporte.
- Dewey, J. (1916). *Democracy and Education. An Introduction to the Philosophy of Education*. New York, NY: Free Press.

Enquesta d'Usos Lingüístics a les Illes Balears, 2014. Anàlisi.(2014). Recuperat el 19 de maig de 2023, de <https://gresib.uib.cat/Projectes-de-recerca/Sociolingüística/EULIB-2014/>

Estratègies enfocament-comunicatiu. (s. f.). https://www.slideshare.net/esther_montesinos/estrategies-enfocamentcomunicatiu

Estudi sobre la situació de l'obesitat infantil a Espanya. (s.f.). https://www.observatoriodelainfancia.es/oia/esp/documentos_ficha.aspx?id=5810

García, A. (2007). *Dave Willis y Jane Willis. Doing Task-Based Teaching: Oxford Handbooks for Language Teachers Great Clarendon Street, Oxford ox2 6DP, OUP (Oxford University Press), 2007, 279 pàgines.* Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8602231>

https://ceice.gva.es/documents/162640785/162670693/1_enfocaments_metodologics_2102_07.pdf/f0ac3b13-979f-407f-b60c-a71dcfdcddea

Institut d'Estudis Autònoms - Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears. (s. f.). https://www.caib.es/sites/institutestudisautonomics/ca/n/llei_31986_de_29_dabril_de_normalitzacio_linguistica_a_les_illes_balears_-61609/

Institut d'Estudis Catalans - Diec2. iec.cat. <https://dlc.iec.cat/>

dBalears. (2023, febrer 5). "Mallorquins! Estam en perill d'extinció!" i "Mallorquins! Parlau la vostra llengua!" dos mini-assaigs de Pere Carbonell Vidal a *Ploma.cat*. dBalears.

<https://www.dbalears.cat/cultura/cultura/2023/02/05/376387/mallorquins-estam-perill-extincio-mallorquins-parlau-vostra-llengua-dos-mini-assaigs-pere-carbonell-vidal-ploma-cat.html>

Learn-Català, S. A. [@SmileandLearnCatala]. (2022, December 20). *Alimentació saludable per a nens en català*. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=ZiyNJa_JzIk

Mateos, A. (2022, agost 22). «Nuestros hijos tendrán una esperanza de vida inferior a la nuestra por la mala alimentación». Consultat 15 de gener de 2024, de UltimaHora.es: <https://www.ultimahora.es/noticias/local/2022/08/22/1746045/mala-alimentacion-nuestros-hijos-tendran-esperanza-vida-inferior-nuestra.html>

Mitjans de comunicació, cultura i món digital. (s. f.). Llengua catalana.
https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/dades_i_estudis/mitjans-de-comunicacio-cultura-mo-n-digital/

Nassaji, H. (2017). Com integrar un focus en la gramàtica a les classes comunicatives de llengua. *Caplletra Revista Internacional de Filologia*, 63, 165–188.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6205720>

Peralta, N. S., (2010). Teoría del conflicto sociocognitivo. De la operacionalidad lógica hacia el aprendizaje de conocimientos en la investigación experimental. *Revista Intercontinental de Psicología y Educación*, 12(2), 121-145.
<https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=80218376007>

Puyal, J. M. (2013). *Llengua i esport: entre la creativitat i l'adequació*. Universitat de Lleida.

Radatz, H.-I. (2007). De la Mallorca preturística a la moderna. La desdialectalització del català de Mallorca. *Marges, Els: revista de llengua i literatura*, 29–41.
<https://raco.cat/index.php/Marges/article/view/142105>

Robles Laguna, L., (2015). EL TRABAJO COOPERATIVO. *Revista Internacional de apoyo a la inclusión, logopedia, sociedad y multiculturalidad*, 1(2), 57-66.
<https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=574661395009>

Salut generalitat. (2014, 17 març). *L'activitat física és saludable a totes les edats* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=tWKXOSyoUp8>

Sastre, M. i altres (2017). Validació de la rúbrica per avaluar l'expressió oral en finalitzar l'educació primària. *Documents d'Avaluació*, 4. Palma: IAQSE
https://iaqse.caib.es/documentos/documentos/document_17.pdf

Soto-González, M. D. (2016). El impacto organizativo de Bolonia en la Unidad de Educación de Florida Universitaria. *uv*.
https://www.researchgate.net/profile/M-Soto-Gonzalez/publication/311295357_El_impacto_organizativo_de_Bolonia_en_la_Unidad_de_Educacion_de_Florida_Universitaria-/links/5840be8408aeda6968118024/El-impacto-organizativo-de-Bolonia-en-la-Unidad-de-Educacion-de-Florida-Universitaria.pdf

TERMCAT. Recuperat 21 de desembre de 2023, de Termcat.cat web:
<https://www.termcat.cat/ca>

Unir, V. (2020, 28 setembre). TBLT o task based language teaching, ¿en qué consiste esta metodología de enseñanza de idiomas? *UNIR*.
<https://www.unir.net/educacion/revista/task-based-language-teaching/>

Vidal, P. C. (2023, febrer 5). Mallorquins! Parlau la vostra llengua! Recuperat el 10 de desembre de 2023, de Ploma.cat web:
<https://www.ploma.cat/post/mallorquins-parlau-la-vostra-llengua>

Willis, J. A flexible framework for task-based learning
https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/57602146/A_flexible_framework_for_task-based_lear-libre.pdf?1540087494=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DA_flexible_framework_for_task_based_lear.pdf&Expires=1686232705&Signature=S1ZTfIHuncbhJfYC0VU3BqREmVkB92JNXS~GaQp6FZmjZqxuiXHkBrp5yTDiqF7~aux-999vMr8~Z7rACLME7EN3MaST46Eg4SlmeJTDBSx131RhaC~gQeM~FkbUqM~OtOL-xRI9o9ngDujUiH17xHqWeGRdCVyPhO9baBkEDZtJ8R3laMO-tFpBXOTZb0sY0A-3b3ye-mHWYEW5RjRuCVYrbMaucb1qXWYVE7by7Hpa-Ww5c3m~7~KL-ollfvo0DfLe6CzkXXw2EH5JqwRjzPgiHGjVae39s9ut2mrD0kZQjrVx8oYc3-QRqsvNctUUBuY0EkCIBquT4sSsqP0KQ__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA

Xisca Castell, E. C. i. M. del M. V. (juny del 2023). Actituds i usos lingüístics dels joves de les Illes Balears.

ANNEXOS

Sessió n.1: Introducció al fil temàtic

Què sabeu d'aliments saludables?

1. A partir d'aquestes imatges, conversa amb el teu grup i escriu el nom de tots els aliments que reconegueu.

2. Ara... sabríeu agrupar els aliments en grans grups?

Exemple: ametlles, avellanes, pipes, pistatxos, cacauets, nous: FRUITS SECS.

2.1 Seguiu, sabríeu dir-me quins dels aliments anteriors podem menjar cada dia?

3. Per acabar, escolliu 5 aliments dels quals hem vist a les activitats anteriors vistes i feis una oració amb cada una d'elles.

3.1 Després analitzau-la gramaticalment (assenyalau-hi el verb, el subjecte i els complements).

3.2 Finalment, presentau les vostres oracions a la resta de companys.

Sessió n. 2 i 3: Desenvolupament

BREU HISTÒRIA DE LA DIETA MEDITERRÀNIA

la dieta mediterrània es pot definir com una forma d'alimentació que des de fa mil·lennis mantenen els pobles de la ribera del mar Mediterrani (mar entre dues terres) L'alimentació mediterrània, des dels temps més remots ha estat influenciada per successives aportacions dels costums alimentaris dels diferents pobles des del neolític ara fa uns 7.000 anys amb la introducció de l'agricultura i el conreu dels cereals

a l'Edat Antiga, els egipcis, grecs, romans i d'altres cultures van contribuir de manera essencial a la millora i enriquiment d'aquesta dieta. Aquesta alimentació adquireix la seva configuració definitiva amb el descobriment d'Amèrica a l'Edat Moderna (s. XV)

a l'Antic Egipte, per exemple, el pa era un aliment de primer ordre, com ho demostra la gran varietat i formes que se'n feien La llet, l'oli i la cervesa s'usaven barrejats amb farina. La ceba, l'all i el porro així com els llegums i altres verdures eren de preparació usual. La llet era de consum diari, el mateix que els seus derivats, com el formatge consumien peixos de riu i de mar, crustacis, mol·luscs i llagostes. L'alimentació càrnia era de porc, ovella, cabra i de diferents aus Per a amanir els guisats tenien llavors picants, com per exemple mostassa i comí Fruites com les pomes, peres, magranes, figues, raïm i panses també formaven part d'aquesta dieta

els egipcis van incorporar cereals com l'ordi, el blat, el lli i el mill, que es recollien en sitges i cada dia se'n apartava la quantitat necessària per a preparar el pa familiar i fabricar la cervesa, considerada com la beguda popular. De les hortalisses, la de major consum era la ceba; a més a més disposaven d'alls, cogombres, raves, porros, faves i albergínies

l'alimentació egípcia va influir de manera substancial en la cultura grega i romana: els cuiners grecs van aportar els rostits de moltó, porc, vedella i cabra. La beguda preferida dels grecs era l'aigua, mentre que els romans preferien el vi

la caiguda de l'imperi romà va contribuir a deteriorar el rebost. La dieta consistia bàsicament en pa, hortalisses, llegums, llet, formatge, porc i fruites; tot això completat amb productes com la canya de sucre, l'arròs, les taronges amargues, etc., que van introduir els àrabs

finalment, a l'edat mitjana els bizantins inventaren la forquilla la pasta fullada i l'art de picar la carn i assaonar-la Així mateix tenien debilitat per l'enciam amanit amb oli d'oliva i vinagre, per les cols i els espàrrecs silvestres que preparaven amb oli i llorer la rebosteria a base de confitures melmelades i gelees de diverses fruites La beguda més preuada era la cervesa, considerada com la beguda nacional El vi era consumit principalment per la classe privilegiada

a configuració definitiva de l'alimentació actual es deu en part al descobriment d'Amèrica, atès que d'allà van ser importats aliments com la patata els pebrots els tomàquets el cacau el blat de moro o les mongetes, que completen el rebost de l'Edat Moderna i que els estudiosos fa vint-i-cinc anys van definir com a dieta mediterrània

IMPORTANT: Totes les activitats, abans de realitzar-les per escrit, s'han de debatre entre el grup. Una vegada que hàgiu discutit totes les possibles solucions, triau la més adequada.

1. **Posau els signes de puntuació que falten al text (majúscules, punts i comes) mentre el mestre llegeix el text. El/la mestre ho llegirà dues vegades.**
2. **Conversau entre el grup i escriviu tots els aliments que vegeu en el text, si falta torneu a llegir el text**

3. **Ara, dels aliments que conegueu, col·locau-los el seu grup.**

- **Cereals i llegums**
- **Carn i peix**
- **Olis i greixos**
- **Dolços**
- **Llet i làctics**
- **Fruites i verdures**

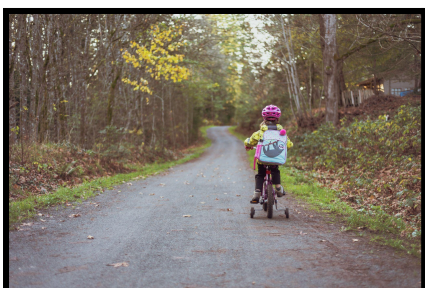
4. Sabríeu diferenciar la introducció, el desenvolupament i la conclusió d'aquest text? Indicau on comença i on acaba cada una de les parts:

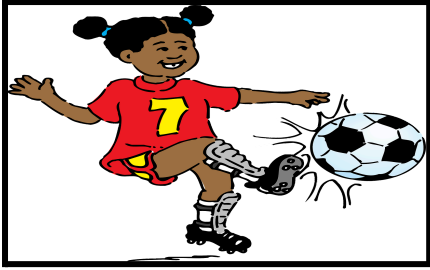
a)

b)

c)

5. Feis una oració amb les imatges següents de manera oral i després escriviu-la devora la seva imatge:

- Encerclau el verb de cada oració.
- Subratllau d'un color el subjecte i d'un altre color el predicat de les oracions.
- Quina relació tenen totes aquestes imatges?

6. APRENGUEM A PARLAR BÉ EN CATALÀ

Com a conseqüència de l'arribada de molta gent de fora de Mallorca, d'altres ciutats i fins i tot països, molts cops no utilitzam el català així com cal. Completau la graella següent amb els mots en català utilitzats correctament, de manera genuïna. Una vegada omplert tots els espais buits, si en saps, pots afegir-ne de nous. Podeu consultar a altres recursos (diccionari, DIEC, TERMCAT,..)

Alimentació

<i>Aguacate</i>	
	<i>Plàtan</i>
<i>Fressa</i>	
<i>Manzana</i>	
	<i>Taronja</i>
	<i>Raïm</i>
<i>Xocolate</i>	
	<i>Crema de cacau</i>

Jocs escolars

<i>bolos</i>	
	<i>Tombarella o cucavela</i>

<i>Rayuela</i>	
<i>Escondite</i>	
	<i>Tocar i parar</i>
<i>Botar a la comba</i>	
<i>Bote bote</i>	
	<i>Un, dos, tre pica paret</i>
<i>Polis i cacos</i>	

Accions esportives o gimnàstiques

<i>Voltereta</i>	
	<i>Passes</i>
<i>Tirar</i>	
	<i>Aturar</i>
	<i>Llançament</i>
<i>Pronta recuperació</i>	
<i>Recuperación</i>	
	<i>Escapolir-se</i>
	<i>Refús</i>
<i>Passe</i>	

Altres paraules: fonts: *Amb bones paraules (Bibiloni, 2012) i Llengua i esport (Puyal, 2012)*

<i>Delantero</i>	
	<i>Valent</i>
<i>Extremo</i>	
	<i>Cocodril</i>
	<i>Batle</i>
<i>Concejal</i>	
<i>Palco</i>	
	<i>Vestuari</i>
<i>Césped</i>	

Text de la comprensió oral: SESSIÓ 2 i 3

BREU HISTÒRIA DE LA DIETA MEDITERRÀNIA

La dieta mediterrània es pot definir com una forma d'alimentació que, des de fa mil·lennis, mantenen els pobles de la ribera del mar Mediterrani (mar entre dues terres). L'alimentació mediterrània, des dels temps més remots, ha estat influenciada per successives aportacions dels costums alimentaris dels diferents pobles des del neolític, ara fa uns 7.000 anys, amb la introducció de l'agricultura i el conreu dels cereals.

A l'Edat Antiga, els egipcis, grecs, romans i d'altres cultures van contribuir de manera essencial a la millora i enriquiment d'aquesta dieta. Aquesta alimentació adquireix la seva configuració definitiva amb el descobriment d'Amèrica a l'Edat Moderna (s. XV).

A l'Antic Egipte, per exemple, el pa era un aliment de primer ordre, com ho demostra la gran varietat i formes que se'n feien. La llet, l'oli i la cervesa s'usaven barrejats amb farina. La ceba, l'all i el porro, així com els llegums i altres verdures eren de preparació usual. La llet era de consum diari, el mateix que els seus derivats, com el formatge. Consumien peixos de riu i de mar, crustacis, mol·luscs i llagostes. L'alimentació càrnia era de porc, ovella, cabra i de diferents aus. Per a amanir els guisats tenien llavors picants, com per exemple mostassa i comí. Fruites com les pomes, peres, magranes, figues, raïm i panses també formaven part d'aquesta dieta.

Els egipcis van incorporar cereals com l'ordi, el blat, el lli i el mill, que es recollien en sitges i cada dia se n'apartava la quantitat necessària per a preparar el pa familiar i fabricar la cervesa, considerada com la beguda popular. De les hortalisses, la de major consum era la ceba; a més a més disposaven d'alls, cogombres, raves, porros, faves i albergínies.

L'alimentació egípcia va influir de manera substancial en la cultura grega i romana: els cuiners grecs van aportar els rostits de moltó, porc, vedella i cabra. La beguda preferida dels grecs era l'aigua, mentre que els romans preferien el vi.

La caiguda de l'imperi romà va contribuir a deteriorar el rebost. La dieta consistia bàsicament en pa, hortalisses, llegums, llet, formatge, porc i fruites; tot això completat amb productes com la canya de sucre, l'arròs, les taronges amargues, etc., que van introduir els àrabs.

Finalment, a l'edat mitjana els bizantins inventaren la forquilla, la pasta fullada i l'art de picar la carn i assaonar-la. Així mateix, tenien debilitat per l'enciam amanit amb oli d'oliva i

vinagre, per les cols i els espàrrecs silvestres que preparaven amb oli i llorer, la rebosteria a base de confitures, mermelades i gelees de diverses fruites. La beguda més preuada era la cervesa, considerada com la beguda nacional. El vi era consumit principalment per la classe privilegiada.

La configuració definitiva de l'alimentació actual es deu en part al descobriment d'Amèrica, atès que d'allà van ser importats aliments com la patata, els pebrots, els tomàquets, el cacau, el blat de moro o les mongetes, que completen el rebost de l'Edat Moderna i que els estudiosos fa vint-i-cinc anys van definir com a dieta mediterrània.

Sessió n. 4: Alimentació saludable i activitat física

1. Amb el teu grup, visualitzau els vídeos següents.

- Alimentació saludable: https://www.youtube.com/watch?v=ziynja_jzlk
- Activitat física: <https://www.youtube.com/watch?v=twkxosyoup8>

2. Responen les preguntes referents als vídeos. Podeu visualitzar els vídeos tantes vegades com necessiteu.

- 1) Com ha de ser una alimentació saludable?

- 2) On es fa el procés de digestió? On són absorbits els nutrients? Com es distribueixen al nostre organisme?

- 3) Com podem agrupar els aliments segons els nutrients que ens aporten?
 - a)
 - b)
 - c)
 - d)
 - e)

- 4) Ara, a partir dels grups que heu fet, desenvolupau i anotau les característiques de cada grup (què ens aporten, quins aliments trobam, més o menys saludables).

- 5) Segons el vídeo, quin són els 5 consells per portar una alimentació saludable?

ACTIVITAT FÍSICA

- 1) Quins beneficis ens aporta fer activitat física?

- 2) Quin temps n'hem de fer?

- 3) Quin tipus d'activitats podem fer per ser persones actives?

3. Creau una rutina d'un dia a partir del que heu après als vídeos i després exposau-la als companys.

GUIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL DE LA RUTINA

1. Presentació dels membres del grup
2. Què fareu? A continuació us presentam la nostra rutina d'hàbits saludables...
3. Contextualitzar la rutina
 - Durada de la rutina
 - Quantes menjades farem al dia?
 - Quins aliments consumirem amb més i menys freqüència
 - Quin temps d'activitat farem al dia?
 - Quin tipus d'activitat física farem?
4. Conclusions
 - Què en sabíem i què hem après?

AVALUACIÓ DELS GRUPS COOPERATIUS

TREBALL COOPERATIU: AUTOAVALUACIÓ DEL TREBALL DEL GRUP			NOM:	
COMPROMISOS	AUTOAVALUACIÓ	AVALUACIÓ DELS COMPANYS	AVALUACIÓ COM A GRUP	ARGUMENTS
- Pensar cadascú en la seva idea abans de discutir les de tots.				
- Quan diguem una idea o fem una proposta pensar si té relació amb el que estem aprenent				
- Tenir en compte les idees de tothom a l'elaborar el treball del grup. Si alguna no es té en compte, dir el per què.				
- Quan no ens entenguem intentarem solucionar-ho nosaltres mateixos i si no podem, demanarem ajuda				
- Fer i presentar els treballs quan s'hagi pactat.				
Ajudar-nos quan algú del grup no sàpiga com fer alguna feina o no entengui alguna idea.				

Avaluarem pintant la casella d'un color o un altre:

AUTOAVALUACIÓ, COMENTARI PERSONAL

AUTOAVALUACIÓ

QUÈ HE APRÈS
AVUI?

QUINA
PROPOSTA M'HA
AGRADAT MÉS?

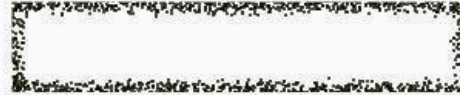
COM CREUS QUE HAS
TREBALLAT?

HAS
NECESSITAT MOLTA
AJUDA?
EXPLICA-HO!

COM M'HE
SENTIT?

COM HO HA FET?

ES NOTA QUE S'HA PREPARAT EL TEMA

1. No gaire

2. Força bé

3. Mooolt bé!

MIRA ALS COMPANYS MENTRE PARLA

1. No gaire

2. Força bé

3. Mooolt bé!

PARLA ALT I CLAR

1. No gaire

2. Força bé

3. Mooolt bé!

SAP CONTESTAR LES PREGUNTES DELS COMPANYS

1. No gaire

2. Força bé

3. Mooolt bé!

